

Andrzej Kokowski, Wanda Kozak-Zychman

Masłomęcz, gm. Hrubieszów, woj. zamojskie. Stanowisko 15

Informator Archeologiczny : badania 15, 146-147

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

w kierunku rzeki Sokołówki. Jego obszar w większości zajmuje obecnie cmentarz rzymsko-katolicki. Badania miały charakter ratowniczy. Podczas wykopalisk przeprowadzonych na skłonie wzgórza odsłonięto obszar 3,5 ara, na którym odkryto 6 zachowanych grobów popielnicowych, a ponadto dużą ilość ułamków naczyń oraz pojedyncze przedmioty metalowe. Groby odkrywano na głębokości 20-50 cm od powierzchni ziemi /brzegi popielnic pojawiały się przeważnie już w warstwie humusu/. Wszystkie popielnice były pochowane w czystym piasku. Nie zaobserwowano zarysów jam grobowych, ani też szczątków stosu. Wyposażenie zmarłych, wskazujące na pochówki kobiece, nie znajdowało się wewnątrz popielnic, przedmioty metalowe były w większości przepalone, niektóre z nich - celowo wygięte, kości czyste, bez węgli drzewnych. Na uwagę zasługuje kilka dołków oraz większych jam o średnicy kilkudziesięciu cm /tylko jedna z nich miała średnicę powyżej 2 m/, wypełnionych ciemniejszym piaskiem z zawartością węgli drzewnych. W niektórych odkryto pojedyncze ułamki naczyń lub znikome ilości drobnych, przepalonych kości ludzkich.

Do najciekawszych należy grób wojownika wyposażonego m. in. w miecz obosieczny, rytualnie wygięty, umbo, zawieszkę pochwy miecza, grot oszczepu, duże nożyce żelazne. Miecz leżał na popielnicy, inne przedmioty znaleziono obok niej.

Odkryto także czaszkę ludzką, ze stojącą przy niej miseczką toczoną na kole, na poziomie ok. 130 cm od powierzchni ziemi.

Zabytki metalowe oraz ceramika, wśród której występuje znaczna ilość ułamków naczyń wykonanych na kole garncarskim, jak również ok. 40 ułamków naczyń "terra sigillata" - datują przebadaną część cmentarzyska na III wiek n. e.

Badania powinny być kontynuowane.

MASŁOMĘCZ, gm. Hrubieszów
woj. zamojskie
Stanowisko 15

Uniwersytet im. Marii Curie-
Skłodowskiej
w Lublinie.

Badania prowadził mgr Andrzej Kokowski, przy współpracy z antropologami: mgr Wandą Kozak-Zychman z UMCS i dr dr Brigitte Senut, Eveline Payre z Muzeum Człowieka w Paryżu. Finansował Urząd Wojewódzki w Zamościu. Trzeci sezon badań, Cmentarzysko birytualne. Kultura czerniachowska, faza C₁b /? / - C/D okresu wpływów rzymskich. Osada /? / kultury wołyńsko-lubelskiej ceramiki malowanej.

Badania przeprowadzono na powierzchni 112,5 m². Odkryto dalszych 25 grobów. Wśród nich zarejestrowano trzy ciałopalne, trzy symbo-

liczne /bez kości/ i 19 o obrządku inhumacyjnym. Na szczególne podkreślenie zasługuje duża ilość grobów młodych osobników. Odkryto dalszych 7 pochówków niemowląt w osobnych jamach i dwoje pochowanych z matką. Jedno dziecko złożono prawdopodobnie na płytkim koszu w grobie typu niszowego.

Interesująco przedstawiają się dalsze materiały do obrządku pogrzebowego. Stwierdzono: w trzech przypadkach złożenie do grobu jedynie dolnych części zwłok kobiet /miednica i kończyny dolne/, w dwóch kości bezładnie w jamach o wymiarach odpowiadających standardowym szkieletom osobników dorosłych, w jednym przypadku tułów zastąpiono kośćmi młodej krowy, zachowując naturalny układ części dolnej szkieletu zmarłej, w jednym zmarła "trzymała" czaszkę i drobne kości tułowia w ręku na brzuchu - towarzyszyły jej jeszcze dwie inne czaszki oraz w jednym żuchwę zastąpiono fragmentem żuchwy konia.

Nad grobem nr 15 stwierdzono obecność budowli typu szalaszowego, obklepionej gliną - zarejestrowano kilkadziesiąt fragmentów polepy z odcisniętymi elementami konstrukcyjnymi.

Potwierdzają się zaobserwowane wcześniej reguły co do wyposażenia. Na szczególną uwagę zasługuje zespół narzędzi tkackich wykonany z kości. W grobie nr 36 na żelaznych elementach stroju zachowały się resztki tkaniny o prostych splotach.

W jednym przypadku układy stratygraficzne sugerują wyrabowanie pochówku. Wkop rabunkowy uszkodził lewą stronę klatki piersiowej zmarłej, a w jego obrębie znaleziono pojedyncze paciorki z naszyjnika, który zerwał się prawdopodobnie w czasie kradzieży i część paciorków zatrzymała się również na kręgach szyjnych.

Na stanowisku występują materiały kultury wołyńsko-lubelskiej ceramiki malowanej.

Materiały przechowywane są w Zakładzie Archeologii UMCS.

Badania będą kontynuowane.

MODŁA, gm. Wiśniewo
woj. ciechanowskie

Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej
w Mławie

Badania prowadził mgr Andrzej Grzymkowski, Finansował WKZ w Ciechanowie. Szósty sezon badań. Cmentarzysko ciałopalne i szkieletowe. Okres rzymski, I-IV w. /z dominacją pochówków wczesnych/. Kultura przeworska oraz elementy kultury wielbarskiej.